

Mandat for et utvalg som skal utrede en strategi for grønn konkurransekraft

Bakgrunn

Norge har en tradisjon for omstilling. Norsk økonomi har de siste førti årene omstilt seg for å gi rom for økt aktivitet i petroleumsnæringen. I tiårene som kommer vil oljeaktiviteten ikke lenger være motoren for vår økonomiske vekst. Det innebærer at vi står overfor en omstilling hvor petroleumsnæringen, relativt sett, blir mindre og annen konkurranseutsatt virksomhet større dersom vi lykkes med å skape vekst i nye næringer. Petroleumsnæringen har vært, og er, svært lønnsom både for arbeidstagerne og for samfunnet. Endringene vi nå står foran vil utfordre vår evne til omstilling.

Klimatrusselen er et sterkt argument for omstilling av norsk økonomi i seg selv. Det er avgjørende at verden lykkes med å redusere omfanget av menneskeskapt klimaendringer. I et fremtidig lavutslippssamfunn, med sterkere virkemidler i klimapolitikken både nasjonalt og globalt, vil dessuten verdiskaping som ikke innebærer skadelige utslipp av klimagasser være et konkurransefortrinn. Norsk næringsliv må rustes til å delta i denne konkurransen.

Behovet for omstillingen av norsk økonomi representerer en viktig mulighet til å fremme grønn konkurransekraft og nye arbeidsplasser. Regjeringen vil føre en offensiv politikk for å bidra til dette, og har på den bakgrunn besluttet å utarbeide en strategi for grønn konkurransekraft.

Omstilling innebærer uforutsigbarhet. I tiårene som kommer vil den norske næringsstrukturen endres, uten at vi i dag kan peke på hvilke nye tjenester og produkter som i fremtiden skal bidra til å finansiere det norske velferdssamfunnet. Regjeringens utgangspunkt er at fremtidens arbeids- og næringsliv må være grønt, smart og nyskapende. Norge har et høyt kostnadsnivå. Høy innovasjonstakt og et kunnskapsbasert næringsliv antas derfor å være viktig for å opprettholde samlet høy verdiskaping i samfunnet og høy sysselsetting.

Norge har et godt utgangspunkt for grønn omstilling og innovasjon. Norsk el-forsyning er i stor grad basert på vannkraft, kunnskapsnivået er høyt, ny teknologi tas raskt i bruk og over 80% av våre utslipp av klimagasser har en karbonpris. En bredt anlagt og offensiv politikk og godt tilrettelagte virkemidler kan bidra ytterligere til å stimulere omstilling, innovasjon og grønn konkurransekraft.

Utvikling av teknologiske løsninger vil være viktig for å styrke grønn konkurransekraft. Målet må være at norsk næringsliv både skal bidra til å utvikle gode teknologiske løsninger og kunne ta i bruk ny teknologi utviklet i andre land som kan gi reduserte klimagassutslipp, både ute og hjemme.

Oppdrag

Det oppnevnes et ekspertutvalg bestående av Connie Hedegaard og Idar Kreutzer.

Utvalget skal fremme forslag til en overordnet strategi for grønn konkurransekraft. Grønn konkurransekraft forstås som næringslivets evne til å konkurrere globalt i en tid hvor sterkere virkemidler tas i bruk i klimapolitikken. Utvalget skal drøfte hva som kjennetegner en offensiv og vekstorientert politikk for en styrket grønn konkurransekraft innenfor rammen av en effektiv ressursbruk.

Utvalget skal besvare følgende hovedspørsmål:

- *Rammebetingelser:*
 - Hvilke er de viktigste globale og regionale endringsprosesser som utgjør drivkrefter og hindringer for den grønne omstillingen fram mot lavutslippssamfunnet?

- *Konsekvenser:*
 - Hvilke utfordringer og muligheter reiser disse endringene for norsk næringsliv?
 - Hvilke samfunnsområder og sektorer vil bli sterkest berørt?

- *Konkurransefortrinn:*
 - Hvor har Norge best forutsetninger og hva er våre største utfordringer i møtet med disse endringsprosessene?

- *Prioriteringer:*
 - Hva bør være de overordnede prioriteringer og tiltak for å utvikle innovasjon og grønn konkurransekraft for Norge?

Forslaget til strategi bør ha 2030 som tidsperspektiv, noe som sammenfaller med utløpet av klimamålene i 2030. Samtidig skal forslaget utarbeides med tanke på videre omstilling mot et lavutslippssamfunn i 2050.

Utvalget skal gjennom sitt arbeid bidra til å skape offentlig debatt om temaene som fremkommer av mandatet. Utvalget skal innhente innspill fra sentrale samfunnsaktører og i ulike deler av landet.

Utvalget bør dra nytte av andre utredninger og politiske prosesser, men det legges ikke opp til dupliserende arbeid. Utvalget skal utrede økonomiske og administrative konsekvenser av sine forslag. Utvalget leverer sin utredning senest i oktober 2016.